

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

UNIVERSITETI BUJQËSOR I TIRANËS
FAKULTETI I BUJQËSISË DHE MJEDISIT

UNIVERSITETI "ISMAIL QEMALI" VLORE
FAKULTETI I SHKENCAVE TEKNIKE

UNIVERSITETI "ALEKSANDER MOISIU" DURRES
FAKULTETI I STUDIMEVE PROFESIONALE

Rregullore e Brendshme e Programit të Studimit “*Master Profesional*“ të Përbashkët

“Akuakulturë dhe Peshkim Detar”,

2020

Kreu I

DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Kuadri ligjor

Rregullorja e programit të studimit "Master Profesional" te perbashket midis Universitetit Bujqesor të Tiranës, Universitetit "Ismail Qemali" Vlore dhe Universitetit "Aleksander Moisiu" Durrës, në "Akuakulturë dhe Peshkim Detar" ofruar nga "Departamenti i Akuakulturës dhe Peshkimit" bazohet në:

- 1 Ligjin nr. 80/2015 "Për arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor në Institucionet e arsimit të lartë në republikën e shqipërisë";
- 2 Statutin e Universitetit Bujqësor të Tiranës;
- 3 Rregullorja e studimeve e Universitetit Bujqësor të Tiranës;
- 4 Rregullorja e brendshme e Fakultetit të Bujqësisë dhe Mjedisit;
- 5 Rregullorja e brendshme e Departamentit të Akuakulturës dhe Peshkimit

Neni 2

Qëllimi i rregullores;

- 1 Rregullorja përcakton rregullat për mësimin dhe vlerësimin e studentëve, hartimin dhe përmirësimin e programeve mësimore, mbështetjen e studentëve, si dhe kornizën për sigurimin e cilësisë.

Neni 3

Misioni në mësimdhënie;

- Garantojmë mundësi për studentët të fitojnë një formim universitar profesional solid, teorik dhe praktik, të nivelit të specialistit, në fushën e peshkimit detar, i cili përfshin një gamë të gjerë të punimeve ne disiplinat e shkencave biologjike, duke filluar qe nga shumëlojshmëria e organizmave detarë deri te shpërndarja e tyre, karakteristikat, marrëdhëniet e ndërsjella dhe ndërveprimet me mjedisin detar. Më tej, vëmendje e veçantë i kushtohet çështjeve te lidhura me problematikat praktike të peshkimit, si biologjia e organizmave subjekt peshkimi, shfrytëzimi dhe mbrojtja e burimeve detare të rinovueshme, përdorimi i mjeteve dhe veglave të peshkimit, anijeve, porteve të peshkimit, akuakultura peshkut dhe organizmave të tjerë, teknologjia e përpunimit të peshkut, tregetimi i peshkut dhe organizimi tregtar i peshkimit detar.

Neni 4

Organizimi i vitit akademik

1. Viti akademik organizohet në 2 semestra, me 15 javë secili. Ngarkesa javore në auditor e studentit varion në kufijtë 20-25 orë mësimore 50 minutëshe në javë. Semestri i parë perfshin 28 ECTS, ndersa semestri i dyte perfshin 32 ECTS (bashke me Provimin e Diplomes);

Neni 5

Organizimi i programit të studimit

Programi e ciklit të dytë është i organizuar në 1 vit akademike dhe përfshin 60 ECTS;

- Programi i studimit përfshin module të detyruara dhe me zgjedhje;
- Studentët diplomohen me provim të përgjithshëm përfundimtar ose teze. Departamenti harton programin e provimit të formimit, i cili miratohet nga Dekani;
- Në përfundim të programit të ciklit të parë, lëshohet diploma: "Master Profesional" i Përbashkët, "Akuakulturë dhe Peshkim Detar".

KREU II

2.1. STRUKTURA E PROGRAMIT TË STUDIMIT MASTER PROFESIONAL I PERBASHKET "AKUAKULTURË DHE PESHKIM DETAR "

Neni 6

Kreditet sipas Sistemit European të Transferimit të Krediteve (ECTS)

1. Krediti i formimit të arsimit të lartë i referohet ECTS-së dhe shpreh volumin e punës mësimore përrarrjen e rezultateve të pritshme mësimore.
2. Një krediti i korrespondojnë 25 (njëzet e pesë) orë mësimore pune të studentit.
3. Vëllimi mesatar i punës së kryer gjatë një viti studimesh, me kohë të plotë, është 60 (gjashtëdhjetë) kredite ose 1500 (njëmijë e pesëqind) orë mësimore pune të studentit, të cilat përfshijnë orë në auditor dhe orë pune të pavarur të tij.
4. Orët për punë të pavarur të studentit zënë jo më pak se gjysmën e fondit të përgjithshëm të 1500 (njëmijë e pesëqind) orëve mësimore vjetore.
5. Kreditet korresponduese për çdo veprimtari formuese fitohen nga studentët vetëm përvlerësim pozitiv, në verifikimin përfundimtar të dijeve të fituara prej tyre.

Neni 7

Objektivat formues dhe kompetencat profesionale.

- 1. Objektivat formuese të programit synojnë të përgatisin një specialist të formuar në akuakulture dhe peshkim detar, të aftë që:*

 - a) Të jetë i aftë të implementoj dhe menaxhoj një sistem prodhimi në akuakulturën detare, qoftë për majmëri apo për larvikulturën e specieve detare.
 - b) Të jetë i aftë të menaxhoj parandalimin e sëmundjeve të specieve me interes për akuakulturë detare/mitilikulturën në sistem e prodhimit në akuakulture.
 - c) Të jete i aftë të mirëmenaxhoj situata të ndryshme të ekilibrit, stabilitetit të anijeve te peshkimit në kushte të ndryshme lundrimi dhe shfrytëzimi.
 - d) Të ketë informacionin e duhur se si një port peshkimi duhet të planifikohet, dizenjohet dhe menaxhohet në përputhje me mjediset fizike dhe biologjike bregdetare.
 - e) Të jetë i aftë të marrë pjesë në implementimin e planeve të menaxhimit të peshkimit artizanal dhe atij në shkallë të gjërë.
 - f) Të arrij të punoj në mënyrë të pavarur për vlerësimin e cilësisë së ujit dhe bentosit në zonat e dedikuara për zhvillimin e akuakulturës dhe peshkimit detar.
 - g) Te jete i afte te vleresoj impaktin e specieve invazive perballë parashikimeve te ndryshimeve klimatike.
 - h) Të jetë në gjendje të zgjidhë detyra kryesore lidhur me perzgjedhjen e rruges se sigurtë dhe ekonomike të anijes, të kontrollojë dhe përcaktojë vendndodhjen e anijes në çdo kohë, të parashikojë dhe zgjidhë situatat e mundshme lundimore gjate peshkimit ne det.
 - i) Të jetë i aftë të shpjegojë dhe të zbatojë teknikat bazë të operacioneve të emergjencave në anije dhe veprimet që kryhen në përdorimin e paisjeve dhe mjeteve për sigurinë e jetës, anijes dhe mbrojtjen e mjedisit detar nga ndotja.
- 2. Kompetencat profesionale janë:*

 - a) Administrim dhe manaxhim i fermave të akuakultures deatre, linjave apo fabrikave të perpunimit te produkteve me origjine detare.
 - b) Ekspertizë këshillimi apo asistence profesionale (consulting) si specialist i pavaruar ose nën drejtimin e specialistit të nivelit të lartë), për fermerët e akuakultures, për sigurinë dhe vetylërësimin e cilësisë së prodhimit, për hartimin e planeve të biznesit dhe aplikimet për fonde në kuadër të skemave të Qeverisë ose të BE, për tregtimin e produkteve me origjine detare, te siguruara nga akuakultura detare apo peshkimi detar.
 - c) Ekspertizë si nëpunës ose i punësuar në institucionet e sektorit publik, qendror, rajonal dhe lokal, në pozicione pune që parashikojnë veprimitari administrative dhe

teknike të lidhur me sektorin e akuakultures detare, peshkimit profesional apo edhe peshkimit artizanal.

- d) Drejtim dhe manaxhim të organizatave jo-fitimprurëse të orientuara në fushën e mbrojtjes mjedisore dhe zhvillimit te qendrueshem, perfshire ketu akuakulturen detare dhe peshkimin e qendrueshem.
- e) Aftësi për të implementuar politikat e peshkimit ne nivel nderkombetar dhe kombetar, tregon dhe ekonomine blu si edhe ne skenaret e ndryshme qe lidhen me menaxhimit e sistemeve te prodhimit ne akuakulture, peshkimin profesional dhe aspekte te teknologjive mbeshtetese.
- f) Aftësi për të hartuar plane biznesi dhe për vlerësimin e gjendjes ekonomike financiare të sipërmarjes në akuakulture dhe peshkim detar.

Neni 8

Veprimtaritë formuese dhe komponentët mësimorë të programit të studimit.

1. Veprimtaritë formuese, që karakterizojnë një programin e studimit, përbëhen nga komponentët mësimorë, të cilët ndahen në:
 - a. *mësim në auditor*, si leksione, seminare, lëndë individuale artistike, ushtrime, laboratorë, forma të kontrollit të vazhdueshëm dhe seanca të praktikave mesimore, të zhvilluara në auditor;
 - b. *studim individual*, si studim e punim relacionesh, detyrash apo projektesh;
 - c. përgatitje për provime;
 - d. përgatitje për provimin e diplomës;
 - e. *veprimtari të tjera*, si praktika mesimore pranë subjekteve publike ose private.
2. Ndarja e orëve mësimore në auditor në orë për leksione, seminare, lëndë individuale artistike, ushtrime e laboratorë për çdo disiplinë, përcaktohet në planin mësimor të programit të studimit, në bazë të krediteve, që ka secili modul.
 - a. Frekuentimi i veprimtarive formuese (leksione, seminare, ushtrime, punë laboratorike) është i detyrueshëm në masën 80% për programet e studimeve te Masterit Profesional. Studentët, të cilët nuk plotësojnë këtë masë frekuentimi, humbasin të drejtën për të zhvilluar provimin në atë modul-disiplinë. Studenti e rifiton këtë të drejtë në vitin akademik pasardhës duke plotësuar pjesën e mbetur të frekuentimit.

- b. Struktura mësimore dhe plani mësimor, hartohen në fillim të çdo viti akademik dhe miratohen nga Dekani i FBM. Plani mësimor përfshin, modulet, raporti teori-praktikë dhe numrin e ECTS. Mbi bazën e planit mësimor hartohet orari mësimor.
- c. Programet mësimore hartohen për çdo modul, sipas modelit të VKM Nr. 41, datë 24. 01. 2018 "Për elementët e Programeve të Studimit të Ofruara nga Institucionet e Arsimit të Lartë. (Aneksi 1);
- d. Programet hartohen nga titullari i modulit ose grup pedagogësh, shqyrtohen në departament dhe miratohen nga përgjegjësi i departamentit dhe Dekani i FBM.
- e. Pedagogu harton planin kalendar, në pëpruthje me programin e modulit në fillim të çdo semestri. Plani kalendar përfshihet edhe në programin e modulit.

Neni 9

Kategoritë e veprimtarive formuese, që karakterizojnë Programin e Masterit Profesional (te perbashket midis Universiteteve).

- 1 Programi i studimit Master Profesional "Akuakulturë dhe Peshkim Detar" përbëhet nga veprimtari formuese, të cilat realizohen me kredite ECTS.
- 2 Veprimtaritë formuese grupohen në kategoritë e mëposhtme:
 - a. *Lëndë karakterizuese (B)*, që lidhen me veçoritë e programit të studimit dhe jalin një formim specifik, sipas karakteristikave të tij dhe përfshijnë 50 - 65 %; ECTS;
 - b. *Lëndë ndërdisiplinore dhe/ose integruese (C)* në një ose më shumë grupe disiplinash, të ngashme dhe/ose integruese me disiplinat karakterizuese, profile të programit dhe grup-lëndë me zgjedhje dhe përfshijnë 5 - 10 % ECTS;
 - c. *Lëndë plotësuese (D)*, të fokusuar në përftimin e aftësive në gjuhë të huaj, aftësive informatike dhe telematike, aftësive komunikuese e prezantuese, aftësive që lehtësojnë hyrjen në tregun e punës dhe në praktikat profesionale të zhvilluara pranë subjekteve publike e private, sipas marrëveshjeve të perbashkëta, të nënshkruara përkëtë qëllim dhe përfshijnë 10 - 15% ECTS;
 - d. *Detyrime përmbyllëse (E)*, që lidhen me përgatitjen e tezës së diplomës ose me provimin përfundimtar dhe përfshijnë 10 - 15 % ECTS.
- 3 Veprimtaritë formuese mund të janë:
 - a. të detyrueshme;
 - b. të zgjedhura nga vetë studentët, ndërmjet atyre të ofruara në kurikulën e Programi të Studimit

Neni 10

Plani mësimor

1 Në planin mësimor të çdo programi studimi përcaktohen:

- a. lëndët e programit të studimit, të ndara sipas kategorive të veprimtarive formuese, si dhe në vite e semestra;
- b. kreditet përkatëse.

Neni 11

Kuotat e pranimit dhe grupet mësimore

1. Departamenti i propozon Dekanit të FBM-së kuotat e lira për regjistrimet e reja të studentëve, sipas përcaktimeve në rregulloren e UBT-së dhe FBM-së.
2. Kurset dhe grupet mësimore:
 - a. Mësimi zhvillohet mbi bazë grupe e kursi. Grupi përbën formacionin bazë me të cilin realizohen të gjitha format e punës mësimore. Si rregull, numri i studentëve në seminar është 20, në laboratore është 15 dhe në praktika 15. Numri i studentëve në leksion është deri në 2 grupe seminar;
 - b. Kursi përbën një formacion më të gjerë ku përfshihen disa grupe mësimore me të cilët zhvillohen vetëm leksionet me program të njëjtë të lëndës.
 - c. Ndarja e studenteve në grupe evidentohet në regjistrat e vitit akademik.
 - d. Në fillim të çdo viti të ri akademik, sekretaria mësimore bën regjistrimin e studentëve, të përcaktuar në rregulloren e studimeve të UBT dhe paguajnë tarifën e shkollimit;

Neni 12

Programi lëndor (syllabus-et)

- 1 Modeli i programit të lëndës, që përdoret për hartimin e syllabus-eve, përmban të gjithë elementët sipas përcaktimeve dhe modeleve në fuqi.

-
- 2 Programi mësimor i modulit hartohet nga titullari i modulit, ose grup lektorësh, konsultohet në njësinë bazë përgjegjëse për programin përkatës të studimit dhe miratohet nga përgjegjësi i departamentit dhe dekani fakultetit. Pjesë e programit të modulit është dhe plani kalendar.

Neni 13

Diploma dhe suplementi

- 1 Diplomat, që lëshohen në përfundim të programeve të studimit të ciklit të parë, shoqërohen me suplementin e diplomës (Aneksi 2).
- 2 Suplementi i diplomës është hartuar në përputhje me kërkesat e Hapësirës Evropiane të Arsimit të Lartë dhe përshkruan natyrën, nivelin, përbajtjen dhe rezultatet e studimeve që janë kryer nga mbajtësi i diplomës, si dhe fushën e punësimit (Aneksi 3).

Neni 14

Orari mësimor

Koha dhe auditori i zhvillimit të mësimit përcaktohen në orarin e mësimeve, i cili hartohet nga FBM në fillim të çdo semestri dhe shpallet nga sekretaria mësimore një javë para fillimit të mësimit. Orari është i detyrueshëm të respektohet nga studentët dhe pedagogët.

Neni 15

Registri i pedagogut

- 1 Regjistri i pedagogut është dokument zyrtar ku evidentohet zhvillimi i orëve të mësimit nga pedagogët.
- 2 Rregjistri i pedagogut është dokument shtetëror bazë për të evidentuar frekuentimin dhe rezultatet e studentit. Çdo pedagog është i detyruar të shënojë në regjistër emërtimin e disiplinës, veprimtaritë formuese të zhvilluara, të pasqyrojë saktë mungesat dhe rezultatet e studenteve.
- 3 Regjistri i pedagogut është dokumenti zyrtar që vërteton ngarkesën e përballuar nga pedagogu në sistemin me kohë të plotë.
- 4 Regjistri i pedagogut kontrollohet dhe vërtetohet nga përgjegjësi i departamentit.
- 5 Ky dokument ruhet dhe një fotokopje e tij dorëzohet në department dhe njësitë përgjegjëse të fakultetit/universitetit për të vërtetuar kryerjen e procesit mësimor, si dhe për efekt pagesë në rast të tejkalimit të normës.

KREU III

KONTROLLI I DIJEVE DHE INSTRUMENTET E VLERËSIMIT

Neni 16

Format e vlerësimit

- 1 Vlerësimi i studentit ndahet në dy pjesë: (a) vlerësimi i vazhduar gjatë vitit për elementët e përcaktuar në programin e modulit, si dhe (b) vlerësimi përfundimtar. Vlerësimi i vazhduar gjatë vitit përfaqëson deri në 40% të vlerësimit total. Përcaktimi i raporteve mes vlerësimit të vazhduar gjatë vitit dhe vlerësimit përfundimtar bëhet nga pedagogu/pedagogët në programin e modulit dhe miratohet para fillimit të çdo viti akademik nga përgjegjësi i departamentit. Studentët duhet të njoftohen nga pedagogu i modulit, që në fillim të semestrit, për reportin që zë vlerësimi vjetor ndaj vlerësimit të përgjithshëm të vitit akademik.

Neni 17

Mënyrat e kontrollit të dijeve

- 1 Mënyrat e kontrollit të dijes (provim ose kolokium) përcaktohen në programin e modulit dhe planin mësimor të studimeve.
- 2 Provimi është forma kryesore për vlerësimin e dijeve të përvetësuara nga studenti gjatë zhvillimit të kursit teorik dhe praktik të modulit-disiplinës.
 - a. Kontrolli i dijeve bëhet:
 - b. me shkrim;
 - c. me gojë, ose
 - d. i kombinuar.
- 3 Departamenti përcakton nëse pjesa me shkrim e provimit mund të jetë përcaktuese apo eleminuese. Mënyra e organizimit të provimit është në funksion të natyrës së disiplinës. Ai përcaktohet nga pedagogu titullar i lëndës, mbështetur në programin e lëndës dhe miratohet nga përgjegjësi i departamentit.
- 4 Modalitetet e organizimit të kontrollit të dijeve, shprehen në programin e lëndës dhe i bëhen të njohura studentit në fillim të vitit/semestrit ku zhvillohet moduli.
- 5 Në format e kontrollit me shkrim përdoret sistemi i vlerësimit me pikë, rezultati i të cilit, detyrimisht, kthehet në notë.
- 6 Në formën e kontrollit me shkrim, provimet bëhen të sekretuara.

Neni 18

Parakushtet për hyrje në provim

- 1 Studenti ka të drejtë të paraqitet në provimin e një lënde/moduli kur ka ka plotësuar kriteret detyruese të vendosura për atë lëndë (detyrat, projektet, masën e frekuentimit të elementeve mësimorë), të parashikuara në planin mësimor dhe në masën e përcaktuar në këtë rregullore dhe atë të FBM-së.

- 2 Elementët e kontrollit të dijeve dhe masa e tyre në % janë parashikuar në rregulloren e FBM dhe shprehen në programet e çdo moduli. Ato janë: pjesëmarrja në leksione dhe seminare (10%); testimet e ndërmjetme (20%), detyrë kursi (10%), provim përfundimtar (60%).
- 3 Kontrolli i dijeve për modulin përkatës realizohet në dy faza:
 - a. Kontrolli i fazës së parë përfshin kontrollin gjatë procesit mësimor, ku kontrolli i dijeve realizohet përmes pjesëmarrjes dhe angazhimit të studentit në leksione, seminare, ushtrime, punët laboratorike, detyrat me shkrim (provimet ndërmjetëse), detyrat e kursit, projektet e kursit, praktikën mësimore etj.
 - b. Pavarësisht sasisë së pikëve të realizuara, studenti që ka munguar apo është vlerësuar negativisht në detyrat e kursit, projekte kursi, apo në praktikën mësimore, është i detyruar t'i shlyejë ato në javën e fundit të zhvillimit të procesit mësimor. Nëse vlerësohet negativisht, ai humbet të drejtën e hyrjes në provim.
- 3 Studenti përfiton të drejtën për tu paraqitur në provim, kur shlyerja e detyrimeve dhe vlerësimi i vazduar është e konfirmuar nga pedagogu në pasqyrën e rezultateve të detyrimeve që plotësohet në përfundim të procesit mësimor para fillimit të sezonit të provimeve.
- 4 Studentët që kanë humbur të drejtën e hyrjes në provim për shkak të mosrealizimit të detyrës apo projektit të kursit kanë të drejtë të bëjnë shlyerjet e tyre ne muajin shtator, sipas grafikut të vendosur nga Dekanati.
- 5 E lejon grafiku i ndërvarësisë së lëndëve.
- 6 Ka paguar tarifën e shkollimit.

Neni 19

Sezonet e Provimeve dhe riprovimeve

- 1 Provimet zhvillohen brenda periudhave të caktuara në strukturën mësimore të vitit akademik. Datat e tyre propozohen nga sekretaritë mësimore në bashkëpunim me departamentet, miratohen nga Dekani dhe shpallen jo më vonë se katër javë para fillimit të sezonit.
- 2 Provimet zhvillohen në këto sezone:
 - sezioni i provimeve të dimrit, i cili zhvillohet pas përfundimit të semestrit të pare;
 - sezioni i provimeve të verës, i cili zhvillohet pas përfundimit të semestrit të dytë;
 - sezioni i provimeve të vjeshtës, i cili zhvillohet në muajin shtator;
 - Sezonet plotësuese (një javë në muajin Janar dhe një javë në muajin Prill). Të drejtën për të hyrë në provim në sezone plotësuese, e ka studenti që mbart provime, pasi ka kryer regjistrimin, sipas rregullave.
- 3 Nëse studenti nuk ka shlyer detyrimet e lëndës në kohën normale të zhvillimit të saj, ai duhet t'i shlyejë ato para fillimit të sezonit të provimeve, në periudhën e shpallur nga Dekani.

- 4 Studenti, nuk lejohet të hyjë më shumë se një herë në provimin e një lënde, brenda një sezoni. Studenti nuk mund të hyjë në të njëjtën ditë në dy provime në lëndë të ndryshme.
- 5 Afatet e përcaktuara për provimet dhe riprovimet janë të detyrueshme për zbatim si nga pedagogët, ashtu dhe nga studentët
- 6 Për studentët përsëritës të sistemit Master Profesional, ridhënia e provimeve për modulet e pashlyera, bëhet gjatë vitit në vazhdim në sezonet e rregullta dhe sezonin e vjeshtës.

Neni 20

Organizimi i Provimeve

1. Provimet zhvillohen në datën, auditorin dhe orën e caktuar, të cilat reflektohen në grafikun e provimeve, të shpallur katër javë, para fillimit të sezonit.
2. Në raste të jashtëzakonshme, për arsyen madhore, në pamundësi të zhvillimit të provimit ditën e caktuar, dekani, me urdhër me shkrim, e anallon dhe cakton një datë të mëvonshme e cila u bëhet e njohur studentëve. Për çdo vendim të tillë dekani njofton Rektoratin. Provimet organizohen mbi bazë kursi ose grapi mësimor.

Neni 21

Komisionet e provimeve

1. Komisioni i provimit përcaktohet nga Përgjegjësi i Departamentit në bashkëpunim me Zv. Dekanin për mësimin dhe miratohet nga Dekani i Fakultetit. Nëse njëri nga pedagogët nuk mund të marrë pjesë në provim, ose kur përgjegjësi i departamentit e gjykon, ai përcakton pedagogun që do ta zëvendësojë, sipas rregullave të këtij paragrafi. Në rast pamundësie zëvendësimi, me propozim të dekanit dhe miratim të Rektorit, provimi shtyhet jashtë sezonit brenda 5 ditëve nga përfundimi i tij.

Neni 22

Zhvillimi i provimit

- 1 Përgjegjësi i Departamentit merr masat e nevojshme për organizimin dhe zhvillimin e provimeve konform rregullave të përcaktuara në këtë rregullore dhe Rregulloren e brendshme të FBM.
- 2 Provimet zhvillohen në orën, datën dhe auditorin e caktuar nga sekretaria mësimore, të cilat reflektohen në orarin e provimeve, të shpallur katër javë para fillimit të sesionit.
- 3 Në raste të jashtëzakonshme, në pamundësi të zhvillimit të provimit ditën e caktuar, Dekani, me urdhër me shkrim, e anallon dhe cakton një datë të mëvonshme brenda sezonit apo jashtë tij, e cila u bëhet e njohur studentëve.

- 4 Komisioni i provimit të një lënde përbëhet nga jo më pak se dy anëtarë: titullari i lëndës dhe pedagogë të tjerë të përfshirë në mësimdhënien e lëndës. Nëse lënda është zhvilluar nga një pedagog, përgjegjësi i departamentit cakton një anëtar tjetër të stafit akademik të afërt me atë disiplinë. Nëse titullari i lëndës ose pedagogët e përfshirë në mësimdhënien, për arsy madhore nuk mund të marrin pjesë në provim, përgjegjësi i departamentit cakton, me shkrim, pedagogët që do t'i zëvendësojnë dhe njofton Dekanin.
- 5 Ndalohet hyrja në provim e personave të jashtëm, qofshin dhe anëtarë të personelit të Universitetit, me përjashtim të drejtuesit të departamentit, e persona të tjerë të autorizuar me shkrim nga Dekani/Rektori për të kryer kontroll.
- 6 Studenti është i detyruar të paraqitet në provim me librezën e studentit. Në të kundërt ai nuk lejohet të futet në provim dhe pasojat rëndojnë mbi studentin. Në përfundim të provimit, komisioni plotëson librezën e studentit me notën e vlerësimit me numër e me fjalë, duke u firmosur nga çdo anëtar i komisionit.
- 7 Në provim nuk lejohet mbajtja dhe përdorimi i celularëve. Studenti që në provim përdor forma e mjete të palejueshme, përjashtohet nga provimi.
- 8 Provimet me shkrim bëhen të sekretuar dhe zgjasin deri 2 orë. Pas dhënisë së tezës në provimin me shkrim nuk lejohet futja në provim e studentëve të tjerë të grupit apo kursit përkatës.
- 9 Gjatë provimit mund të lejohet përdorimi i mjeteve ndihmëse. Sistemi i pikëve dhe konvertimi përkatës me notë, që përdoret në provimin me shkrim, i bëhet i njojur studentit para fillimit të provimit.
- 10 Kohëzgjatja e një provimi me gojë është jo më shumë se 30 minuta për çdo student.
- 11 Anëtarët e komisionit të provimit të disiplinës mbikëqyrin zhvillimin korrekt të provimit gjatë gjithë kohës nga dhënia e tezës deri në përfundimin e provimit.
- 12 Tezat e provimit, në të gjitha rastet e kontrollit, hartohen nga titullari i lëndës, firmosen nga anëtarët e komisionit të provimit dhe miratohen e nënshkruhen nga përgjegjësi i departamenti
- 13 Për çdo provim hartohen teza alternative dhe zgjedhja e tezës që u jepet studentëve bëhet në prani të komisionit te provimit nga studentet;
- 14 Gjatë zhvillimit të provimit nuk lejohet ndërrim teze.

Neni 23

Ndërprerja e Zhvillimit të provimit

1. Provimi nderpritet kur studenti kërkon t'i imponohet, ose të kërcënojë me forma të ndryshme anëtarët e komisionit.
2. Kur ndaj anëtarëve të komisionit të provimit ushtrohet dhunë nga studenti (apo nga ndonjë person tjetër i porositur prej tij). Në këto raste kërkohet ndihma autoriteteve drejtuese të Departamentit dhe Fakultetit dhe nëse është e nevojshme deri tek organet e ruajtjes së rendit publik për rivendosjen e kushteve normale të zhvillimit të provimit.

Neni 24

Rezultatet e provimeve

- 1 Studenti, që për çfarëdo arësyen nuk paraqitet në provimin ose kolokiumin e një disipline, humbet të drejtën e provimit dhe konsiderohet mbetës për atë disiplinë në atë sezon. Gjithashtu, studenti vlerësohet mbetës kur:
 - a. Nuk është përgatitur;
 - b. Tërhiqet nga provimi;
 - c. kopjon ose mashtron me mjete ndihmëse jo të lejueshme (në këtë rast përjashtohet nga provimi);
 - d. Pengon zhvillimin e rregullt të provimit ose të kolokiumit përjashtohet nga provimi ose kolokumi.
- 2 Studenti nuk lejohet të mbrojë diplomën, në qoftë se nuk ka shlyer të gjitha detyrimet e vitit të fundit si dhe ato të mbartura.
- 3 Studenti merr vlerësimin kalues në një lëndë kur:
 - a. ka plotësuar të gjitha parakushtet e përcaktuara sipas programit mësimor;
 - b. vlerësohet me notë kaluese sipas formës së kontrollit që parashikon programi.
- 4 Shkalla e përvetësimit të programit mësimor vlerësohet me sistemin prej dhjetë notash. Nota kaluese më e ulët është nota 5 (pesë).
- 5 Nga 1 deri ne 44 pikë vlerësimi përfundimtar ështe nota 4 (kater).
- 6 Kur studenti arrin të grumbullojë 45 pikë në vlerësimin total, (dmth vlerësimi i vazhduar + vlerësimi në provimin përfundimtar), vlerësohet kalueshëm.

Neni 25

Shpallja e rezultateve të provimit

- 1 Rezultatet e provimit hidhen në sistem nga komisioni i provimit brenda ditës kur provimi është me gojë dhe brenda 10 ditëve (të punës) nga data e kryerjes së provimit kur provimi është me shkrim ose me shkrim dhe gojë.
- 2 Pas shpalljes se rezultateve (hedhjes së tyre në sistem) studentët kanë detyrimin e leximit të notës së tyre në sistem dhe kontestimit të mundshëm të notës brenda dy ditëve (48 orë). Në të kundërt nota konsiderohet përfundimtare dhe komisioni ka detyrimin të bëjë mbylljen përfundimtare të proces verbalit në system brenda dy diteve. Pas 14 diteve (nga data e provimit) sistemi nuk gjeneron më process verbalin per ate modul.
- 3 Në rastet e hedhjes së gabuar të notave/notës nga ana e komisionit, në lidhje me vlerësimin e studentit, komisioni ka detyrimin të verifikojë dhe bëjë korektimin vetëm brenda kohës prej 14 ditesh.

- 4 Mbasi rezultati është hedhur dhe pranuar në sistem, dhe ka kaluar afati kohor i 14 diteve, sistemi mbyllt dhe komisioni nuk ka më të drejtë të bëjë ndryshim.
- 5 Në raste të jashtëzakonshme mbas ketij afati kohor, komisioni i paraqet një kërkesë me shkrim përgjegjësit të departamentit ku zhvillohet moduli për ndryshimin e notës së pretenduar dhe me miratimin e dekanit të fakultetit korrigjohet nota në sistem nga IT e fakultetit. Procesverbal i korrigjuar arshivohet në ZSS.
- 6 Mbështetje përfundimtare në sistem të notave, komisioni printon pasqyrën përfundimtare të rezultateve të provimit, i plotëson me firmat e nevojshme, e dorëzon në Departament, për tu përcjellë më tej, sipas hallkave deri në ZSS.

Neni 26

Ankimimi

- 1 Komisioni shpall rezultatet e vlerësimit, para plotësimit të dokumentacionit në sistem në formën përfundimtare. Studenti ka të drejtë të sqarohet për çdo paqartësi nga ana e tij, ose të kundërshtojë rezultatin e marrë. Komisioni i provimit është i detyruar të sqarojë studentin në lidhje me vlerësimin e bërë, duke ballafquar përgjigjet e dokumentuar të studentit me tezën e zgjidhur.
- 2 Studenti ka të drejtë të ankohet, në rast se ndaj tij janë shkelur rregullat proceduriale gjatë zhvillimit të provimit, ose nëse nuk është dakord me vlerësimin e bërë.
 - a. Studenti ka të drejtë të ankohet për shkelje të zhvillimit të provimit.
 - i. Ankesa i paraqitet me shkrim përgjegjësit të departamentit brenda ditës së zhvillimit të provimit.
 - ii. Përgjegjësi i departamentit nëse verifikon shkelje të korrigueshme, në bashkëpunim me komisionin e provimit, bëjnë korrigjimet e duhura, duke vënë në dijeni Dekanin e FBM.
 - iii. Në rast se përgjegjësi i departamentit e gjykon se e ka të pamundur të marrë vendim, i propozon dekanit, i cili pasi është njohur me të gjithë procedurën merr vendim. Nëse ai e gjen të drejtë ankesën e studentit, anallon provimin dhe merr vendim për rizhvillimin e provimit.
 - b. Studenti ka të drejtë të ankohet për rezultatin përfundimtar të provimit.
 - i. Ankesa i paraqitet me shkrim përgjegjësit të departamentit në momentin e mosrënies dakord me rezultatin e provimit.
 - ii. Përgjegjësi i departamentit, pasi konsultohet edhe me pedagogun e modulit, përcakton nëse ankesa e studentit është e drejtë apo jo dhe merr vendimin përkatës. Vendimi i marrë i komunikohet studentit dhe për këtë informohet Dekani.
 - iii. Në rast se vërtetohen praktika që bien ndesh me dispozitat e kësaj rregulloreje, atëherë me propozim të Përgjegjësit të Departamentit, Dekani vendos për

ndryshimin e Komisionit dhe për ridhënien e provimit/kolokiumit brenda ditës ose të nesërmen pas përfundimit të tij.

Neni 27

Riprovimet dhe mbartja

Studenti në sistemin e studimeve me kohë të plotë i vlerësuar mbetës në dy sezonet e rregullta të provimeve (të dimrit dhe të verës), ka të drejtë:

- a. Që në sezonin e vjeshtës të perdonë të gjitha datat e shpallura nga Fakulteti. Numri i provimeve të mundshme për tu shlyer në këtë sezon është **50%** e numrit total të moduleve të secilit vit akademik. Nese numri i moduleve te një viti akademik eshte tek, numri i datave te provimeve eshte **50%+1**.
- b. Pas shpalljes së datave të provimeve të vjeshtës nga dekanati, studentët duhet të paraqesin kërkesën me shkrim pranë sekretarisë se departamenteve, ku të specifikohet moduli që kërkon të shlyejë dhe datën e shlyerjes së tij.
- c. Numri minimal i krediteve për të kaluar në vitin akademik pasardhës, për të gjitha ciklet e studimit, përcaktohet në rregulloren e FBM

Neni 28

Diplomimi i studentëve të programit të ciklit të dytë "Master Profesional" me provim formimi

- 1 UBT-ja organizon tre sezone për provimet e formimit në verë, vjeshtë dhe dimër. Datat e zhvillimit të provimeve sipas sezoneve përkatëse, përcaktohen nga dekani i fakultetit.
- 2 Programi i provimit të formimit është i përgjithshëm, me tematika nga fushat kryesore që mbulon programi i studimit. Programi hartohet nga stafi i njësisë bazë, miratohet nga Përgjegjësi i Departamentit, si dhe Dekani i Fakultetit. Programi shpallet, në faqen e internetit të UBT-së, dhe u bëhet i ditur studentëve, sipas programit të studimit (Aneksi 4).
- 3 Provimi realizohet përparrë një komisioni të posaçëm, të përbërë nga pedagogë të departamenteve te Universiteteve te perfshire ne kete Program Studimi, të fushave që mbulon programi i provimit. Anëtarët e komisionit propozohen nga departamentet përkatëse dhe miratohen nga dekani. Kryetari i komisionit përgjithësisht është Përgjegjësi i Departamentit. Ai respekton në çdo rast, për secilin student procedurën dhe rregullat përkatëse të vendosura nga dekanati.
- 4 Teza e provimit përmban pyetje nga të gjitha fushat që përfshihen në programin e provimit. Tezat e provimit të formimit hartohen nga anëtarët e komisionit, të cilët i përzgjedhin pyetjet nga fondi i krijuar në përputhje me peshën specifike të çdo fushe, firmosen nga përgjegjësi i Departamentit dhe miratohen nga Dekani i fakultetit.

Neni 28

Diplomimi i studentëve të programit të ciklit të dytë "Master Profesional" me provim formimi

- 1 UBT-ja organizon tre sezone për provimet e formimit në verë, vjeshtë dhe dimër. Datat e zhvillimit të provimeve sipas sezoneve përkatëse, përcaktohen nga dekani i fakultetit.
- 2 Programi i provimit të formimit është i përgjithshëm, me tematika nga fushat kryesore që mbulon programi i studimit. Programi hartohet nga stafi i njësisë bazë, miratohet nga Përgjegjësi i Departamentit, si dhe Dekani i Fakultetit. Programi shpallet, në faqen e internetit të UBT-së, dhe u bëhet i ditur studentëve, sipas programit të studimit (Aneksi 4).
- 3 Provimi realizohet përparrë një komisioni të posaçëm, të përbërë nga pedagogë të departamenteve te Universiteteve te perfshire ne kete Program Studimi, të fushave që mbulon programi i provimit. Anëtarët e komisionit propozohen nga departamentet përkatëse dhe miratohen nga dekani. Kryetari i komisionit përgjithësisht është Përgjegjësi i Departamentit. Ai respekton në çdo rast, për secilin student procedurën dhe rregullat përkatëse të vendosura nga dekanati.
- 4 Teza e provimit përmban pyetje nga të gjitha fushat që përfshihen në programin e provimit. Tezat e provimit të formimit hartohen nga anëtarët e komisionit, të cilët i përgjedhin pyetjet nga fondi i krijuar në përputhje me peshën specifike të çdo fushe, firmosen nga përgjegjësi i Departamentit dhe miratohen nga Dekani i fakultetit.
- 5 Provimi organizohet me gojë. Rregullat e tjera që kanë të bëjnë me mënyrën e organizimit të provimit të formimit, përcaktohen në rregulloren e fakultetit. Rezultatet e provimit të formimit u jepen studentëve në fund të çdo dite provimi. Komisioni i provimit pret çdo reagim të studentit dhe e svaron studentin në rast kontestimi. Nëse gjatë ballafaqimit konstatohet se është bërë gabim gjatë vlerësimit, bëhet ndryshimi i vlerësimit dhe mbahet një procesverbal.
- 6 Në përfundim të procesit të provimit, komisioni hedh rezultatet në sistem, printon procesverbalin i cili firmoset nga të gjithë anëtarët e Komisionit të Provimit, si dhe më pas nga personat e tjerë përgjegjës.

Neni 30

Përgatitja e diplomës

- 1 Studentët të cilët kanë përfunduar të gjitha detyrimet e programi të studimit "Master Profesional", pajisjen me diplomën përkatëse, e cila është dokument zyrtar.

- 2 Modali i diplomës "Master Profesional në Programin e Studimit" paraqitet në rregulloren e studimeve të UBT-së. Diploma shqërohet me suplementin / shiojën e diplomes, sipas modelit të miratuar, të paraqitur në rregulloren e studimeve të UBT-së.
- 3 Emërtimi i diplomave "Master Profesional" bëhet në përpunje me programin e studimit të ndjekur nga studenti, "Akuzkultura dhe Peshkim Detar".

Dekani i Fakultetit te Bujqesise dhe Mjedisit ne UBT

Prof. Dr. Fatbardh SALLAKU

Dekani i Fakultetit i Shkencave Teknike ne UV

Prof. As. Hajdar KICAJ

Dekani i Fakultetit i Studimeve Profesionale ne UAMD

Prof. As. Osman METALI

Anekset e kësaj rregulloreje

Aneks 1: Modeli i Syllabusit

Aneks 2: Modeli i Diplomës

Aneks 3: Diploma Suplement

Aneks 4: Udhëzues i programit të Provimit të Diplomes ne Master Profesional/Teze (do përgatitet pas miratimit të riorganizimit)

PROGRAMI I LËNDËS
TOKSIKOLOGJIA MJEDISORE

Titullari/pedagogu i lëndës: Profesor Asoc. Dr. Rigers BAKIU, Profesor Asoc. Dr. Elvira Beli

Ngarkesa: Pese kredite, 30 leksione dhe 15 praktika (detyre kontrolli dhe detyre kursi)

Tipologjia e lëndës: D lëndë plotesuese

Viti Akademik/Semestri kur zhvillohet: Viti i parë, semestri i dytë

Lloji i lëndës: me zgjedhje/opcionale

Programi i studimit: Për studentët e Nivelit Master Profesional (Master profesional i Perbashket “Akuakulture dhe Peshkim Detar”)

Kodi i lëndës:

Adresa elektronike e titularit/pedagogut të lëndës: rigers.bakiu@ubt.edu.al

PËRMBLEDHJE DHE REZULTATET E TË NXËNIT

Nëpërmjet programit të modulit studentët do të gjejnë informacionin e nevojshëm për një numër çështjesh të lidhura me i) metodat per percaktimin, identifikimin dhe dozimin e ndoteseve, si edhe konstatimin e burimit te inputit te xenobiotikut ne ekosistem, ii) specializimin fiziko/kimik te ndoteseve te ndryshem organik dhe inorganik ne mjediset ujore dhe menyrat e akumulimit, konservimit, depurimit dhe detoksifikimit nga organizmat, iii) krijjimin e marredhenieve shkak-rrjedhoje, iv) diskriminimin midis pergjigjes akute dhe efekteve kronike, si edhe v) aplikimin e modeleve te kafsheve ne parashikimin dhe konstatimin e rreziqeve per shendetin e njerezve.

Nëpërmjet programit të modulit “Toksikologja e Mjediseve”, studentët do të fitojnë aftësitë dhe informacionin e nevojshëm për të arritur objektivat qe lidhen me i) strategjite kimike dhe biologjike qe perdoren per vleresimin e cilesise se ujit, ku dalin ne pah pikat e forta dhe kufizimet ekzistuese ne percaktimin e sakte te sasise se ndoteseve kimiko-fizike, ii) veshtiresite ne interpretimin e rezultateve te shakaktuara nga efektet sinergjike dhe antagonistike midis substancave kimike, iii) metodologjite tipike dhe konceptet qe fshihen pas testimeve te toksicititet te ujrate *in situ* dhe *in vitro* dhe rrjedhojat perfundimtare biologjike, te cilat perdoren per te percaktuar nivelin e efektit, si edhe iv) fenomenet fiziologjike dhe gjenetike qe lidhen me ndotjen e mjediseve ujore si pershtatja me klimen, mjedisin dhe rritjen e rezistences se organizmva qe popullojne te tille mjedise.

KONCEPTET THEMELORE

1. Metodat per percaktimin, identifikimin dhe dozimin e ndotesve
2. Konstatimin e burimit te inputit te xenobiotikut ne ekosistem
3. Specializimin fiziko/kimik te ndotesve te ndryshem organik dhe inorganik ne injediset ujore dhe menyrat e akumulimit, konservimit, depurimit dhe detoksifikimit nga organizmat
4. Krijimin e marredhenieve shkak-rrjedhoje
5. Diskriminimin midis perjigjes akute dhe efekteve kronike
6. Aplikimin e modeleve te kafsheve ne parashikimin dhe konstatimin e rreziqeve per shendetin e njerezve

TEMAT E LËNDËS

Tema I (Java e I) HYRJE SHKENCEN TOKSIKOLOGJISE AMBIENTALE	NE	Zhvillimi i toksoekologjise ambientale; Perspektivat e shkences se toksoekologjise ambientale; Konstatimi i intoksikimit; Pergjigja ndaj dozes perkatese; Analizat biologjike rreth toksoicitetit akut; Analizat rreth toksoicitetit subakut (kronik); Lidhjet midis intoksikimit akut dhe atij kronik; Analizat biologjike mbi toksoicitetin e sedimenteve.
Tema II (Java e II) PRANIA NDOTESVE EKOSISTEMET UJORE	E NE	Konstatimi i biodisponueshmerise; Parimet; Proseset; Matjet; Reagimi i organizmave ndaj kimikateve ne injediset ujore; Akumulimi nepermjet velezave dhe lekures; Akumulimi nepermjet dietes ushqimore.
Tema III (Java e III) PROCESET FIZIOLOGJIKE PERSHKOHEN NGA NDOTESIT ORGANIZMAT UJOR	QE NE	Konceptet baze; Absorbimi, shperndarja dhe nxjerra; Eliminimi i ksenobiotikeve; Modelimi toksoekinetik; Bioperqendrimi, bioakumulimi dhe biomanjifikimi.
Tema IV (Java e IV dhe e V) TESTIMI TOKSOICITETIT ORGANIZMAT UJOR	I	Kurba e perjigjies se dozes; Metodat standarte; Klasifikimi i testeve te toksoicitetit; Parametrat e nevojshem per testimin e toksoicitetit ndaj nje specie; Planifikimi i testeve te toksoicitetit per me shume specie; Shqyrtim dhe rishikim i testeve te toksoiciteti tipik qofte per nje apo me shume specie organizmash ujor; Speciet e organizmave ujor qe perdoren gjeresisht per testime ne fushen e toksoekologjise ambientale per injediset ujore.
Tema V (Java e VI dhe e VII) TE STUDIUARIT TOKSOICITETIT PESHQIT	E TEK	Objektivat dhe limitet; Konceptet baze; Marredheniet perqendrim i ndotesit-perjigje e organizmit; Kriteret per efektet (<i>Endpoints</i> dhe LC); Intervali i besueshmerise; Kurba e toksoicitetit; Kriteret dhe rrugezgjidhjet; Planifikimi i perjithshem i nje testim; Speciet e peshqve qe duhen zgjedhur per nje testim te caktuar; Procedurat standarte; Pershkrimi i metodave te testimeve.
Tema VI (Java e VIII)		Kancerogjeneza si nje proces qe kalon ne disa stade; Klasat e kimikateve kancerogjene te hasura tek peshqit; Metabolizmi i kancerogjeneve; Ndryshimi i ADN nen efektin e kancerogenit; Riparimi i ADN-se; Biologja molekulare e

KANCEROGENEZA KIMIKE PESHQIT	TEK	kancerogjenezes; Faktoret modifikues ne kancerogjenezen kimike; Analizat biologjike per identifikimin e kancerogjeneve kimik.
Tema VII (Java e IX) TOKSICITETI NE MELCI		Melci si nje organ target; Funksionet dhe struktura e melcise; Faktoret qe ndikojne ne demtimin e shkaktuar nga xenobiotiket ne melci; Metabolizmi si nje faktor ndikues ne toksicitetin e shkaktuar ne melci; Pergjigjia e melcise se peshkut ndaj epatotoksikuesve te ndryshem; Epatocitet nen ekspozimin e substancave toksike; Ndryshimet ne melci tek peshqit e e kspozuar ndaj ndotesve ambiental; Lidhja ekzistuese midis sjelljes biologjike dhe ndotesve ambiental ne ujera dhe sedimente.
Tema VIII (Java e X) REZISTENCA NDAJ TOKSICITETIT		Ndotesit ambiental qe krijojnë tolerance tek peshku; Mekanizmat biokimik dhe modelet qe kontribuojnë ne te kuptuarit e tolerances; Kostot e lidhura me rezistencen ndaj toksicitetit.
Tema IX (Java e XI) SPECIET REAKTIVE TE OKSIGJENIT DHE STRESI OKSIDATIV		Speciet reaktive te oksigjenit dhe radikalet e lira; Burimet qelizore endogjene te specieve reaktive te oksigjenit; Mbrojtja antioksiduese; Efektet e demshme qelizore te specieve reaktive te oksigjenit; Efektet e specieve reaktive te oksigjenit ne organizem; Mekanizmat qe shkaktojne stresin oksidativ; Studime mbi peshqit.
Tema X (Java e XII dhe e XIII) BIOMARKATORET		Hierarkia e pergjigjeve; koncepti i Biomarkatoreve; Biomarkatoret biokimik; Biomarkatoret fiziologjik; Biomarkatoret patologjik
Tema XI (Java e XIV dhe e XV) ANALIZIMI I TOKSICITETIT NE FERMAT E AKUAKULTURES		Matja e parametrave kimiko-fizik; intoksikimi nga amoniaku dhe mekanizmat e tij te veprimit intoksikimi nga nitritet dhe mekanizmat e tij te veprimi ne organizmat ujore; rendesia e nitrateve dhe klorit; rendesia e ketyre parametrave ne fermat e kultivimit intensiv (RAS) dhe ne ato ku shfrytezohen pellgjet.

FORMA E KONTROLLIT TË DIJEVE

Zhvillimi i formatit të modulit do të bazohet në disa elementë të tillë si leksionet, punët praktike/laboratorike, testet e ndërmjetme dhe provimi përfundimtar. Duke iu referuar raportit teorik/praktik të modulit, leksionet do të zhvillohen çdo javë mësimore, me 30 orë fizike. Zhvillimi i leksioneve do të realizohet bazuar në materialet e përgatitura dhe të prezantuar në formë slide-sh në PowerPoint (PPT) nga drejtuesi i modulit. Këto leksione do t'i jepen studenteve në fillim të modulit. Elementë të tjerë do të shërbejnë si tregues të vlerësimit të performancës së studentëve, gjatë dhe në fund të semestrit. Formati i zhvillimit të punëve praktike dhe ato laboratorike do të konsiderohen si një komunikim i ndërsjellë midis lektorit dhe studentëve bazuar në çështjet e modulit. Niveli i angazhimit të studenteve në seminare do të vlerësohet si me poshte. Pjesëmarja dhe angazhimi në praktika mësimore/laboratori është një element i rëndësishëm, jo vetëm për vlerësimin e performancës së studentëve, por dhe si një mundësi e praktikimit të rjohurive teorike të fituara gjatë zhvillimit të modulit. Një informacion lidhur me strukturën, formatin, dhe prezantimin e detyrës së kursit do t'i jepet studentëve në javën e parë të zhvillimit të modulit. Janë parashikuar 2 orë testime të ndërmjetme me shkrim:

testimi i parë i ndërmjetëm është parashikuar gjatë javës mësimore të 4 me qëllim vlerësimin e njohurive deri në atë javë; testimi i dytë në javën e 13të. Testimi/provimi përfundimtar është një element i rëndësishëm në vlerësimin e performancës së studentëve. Ky provim përfundimtar zë 60% të vlerësimit përfundimtar. Një informacion lidhur me formatin e këtij provimi do t'i jepet studentëve në javën e fundit të zhvillimit të modulit.

FREKUENTIMI: 80%

KONTROLLI I VAZHDUESHËM:

- Detyrë kursi 20%
- Detyra kontrolli/Test ndermjetes 20%
- Provim përfund. me shkrim 60%

LITERATURA

a. Literatura bazë e detyrueshme:

Rigers BAkiu "Toksikologjia e mjediseve ujore" (material i pa publikuar)

b. Literatura e rekomanuar:

Environmental Toxicology (2002, Cambridge University Press) David Wright and Pamela Welbourn

Introductory Chemistry for the Environmental (1996, Cambridge University Press) Harrison and De Mora

VËREJTJE PËRFUNDIMTARE NGA PEDAGOGU I LËNDËS:

Diploma

This is to certify that

John Doe

has successfully acquired his Master's Degree in
Marine Fisheries.

Prof. Dr. Bahri Musabelliu

Rector

Prof. Dr. Roland Zisi

Rector

Prof. Dr. Kseanela Sotirofski

Rector

Diplomë e Masterit Professional të Përbashkët

Lëshohet që tē vërtetoj se

John Doe

Ka perfunduar me sukses studimet e Masterit Profesional të Përbashkët në "Akuakulturë dhe Peshkim Detar"

Prof. Dr. Bahri Musabelli Prof. Dr. Roland Zisi Prof. Dr. Kseaneela Scitiroffski

Rektor

SUPPLEMENTI I DIPLOMËS**DIPLOMA SUPPLEMENT**

Suplementi i Diplomës është bazuar mbi modelin e hartuar nga Komisioni Evropian, Këshilli i Evropës dhe UNESCO/CEPES. Qellimi i Suplementit është të ofrojë te dhena objektive të mjaftueshme përmirësuar "transparencën" në shkallë ndërkombëtare dhe njohjen akademike e profesionale të kualifikimeve (diplomave, certifikatave, niveleve universitare, etj.). Suplementi është konceptuar në mënyrë të tillë që ai të përshtakuajë natyrën, nivelin, kontekstin, përbajtjen dhe statusin e studimeve që ka udjekur dhe përfunduar me sukses një individ i caktuar, në emër të të cilës lëshohet dokumenti i kualifikimit, të cilat i bashkëngitet ky Suplement Diplome. Suplementi nuk duhet të përbajë gjykime vlerësuese, përcaktimë ekivalenca apo sugjerime që lidhen me njohjen e tij. Të telë sektionet e suplementit duhet të plotësohen me informacion. Aty ku nuk janë informacioni i nevojshëm, duhen dhënë shpjegime dhe arsyet përkatëse.

This Diploma Supplement follows the model developed by the European Commission, Council of Europe and UNESCO/CEPES. The purpose of the supplement is to provide sufficient independent data to improve the international 'transparency' and fair academic and professional recognition of qualifications (diplomas, degrees, certificates etc). It is designed to provide a description of the nature, level, context, content and status of the studies that were pursued and successfully completed by the individual on the original qualification to which this supplement is appended. It should be free from any value judgements, equivalence statements or suggestions about recognition. Information in all eight sections should be provided. An explanation should be included if there is no information available.

1. Informacion për mbajtësin e diplomës

Information identifying the holder of the degree

1.1 Mbiemri/Family name(s)	BEHARI
1.2 Emri/Given name(s)	KLEODORA
1.3 Datëlindja (data/muaji/viti) Date of birth (day/month/year)	16/07/1994
1.4 Numri i matrikulimit/numri i diplomës Student's identification number/code	EAI1KP000120 / 254682

2. Informacion identifikuar mbi studimin e kryer

Information identifying the degree

2.1 Titulli akademik i studimit Academic Degree	Diplomë Master Profesional (i perbashket) Professional Master
2.2 Fusha e studimit Field of Study/Major	Akuakulture dhe Peshkim/"Akuakulture dhe Peshkim Detar" Aquaculture and Fisheries/"Marine Aquaculture and Fisheries"
2.3 Emri dhe statusi i institucionit (publik/ jo publik) që ka lëshuar diplomën (në gjuhën kombëtare) Name and status of awarding institution (in original language)	Universiteti Bujqësor i Tiranës - Publik Universiteti "Ismail Qemali" Vlore - Publik Universiteti "Aleksander Moisiu" Durres - Publik Agricultural University of Tirana (Public) University of Vlora (Public) University of Durres (Public)
2.4 Emri dhe statusi i institucionit (nqs është i ndryshëm nga 2.3) që ka lëshuar diplomën (në gjuhën kombëtare) Name and status of institution (if different from 2.3) that issued the degree (in original language)	Universiteti Bujqësor i Tiranës, Fakulteti i Ekonomisë dhe Agribiznesit Agricultural University of Tirana, Faculty of Economy and Agribusiness
2.5 Gjuha e përdorur në mësimdhënie/ provime Language(s) of instruction/examination	Shqip Albanian

3. Informacion mbi nivelin e studimit

Information on the study cycle

3.1 Niveli i studimit/Cikli i studimit Level of study/Study cycle	Cikli i dytë i studimeve, Diplomë Master Second Cycle of Studies, Master Degree
3.2 Niveli i kualifikimit sipas Kornizës Shqiptare të Kualifikimit Level of qualification according to the "Albanian Qualification Framework"	Diplomë Universitar "Master" Niveli 7 i kualifikimit sipas ligjit Nr 10247, date 4.3.2010 "Për Kornizën Shqiptare të Kualifikimeve", shtojca 1. University diploma "Master" "Level 7 of qualification under Law no. 10247, dated on 4.3.2010 on the "Albanian Qualifications Framework ", Appendix 1.
3.3 Kohëzgjatja zyrtare e programit të studimit (në vite) Duration of the study program	1 vit / 1 year

3. Informacion mbi nivelin/ciklin e studimit

Information on the level/cycle of the study program

3.4 Kushtet e pranimit në programin konkret të studimit Entry/Admission requirement(s)	Kushtet Universiteti Bujqësor i Tiranës (sebashku me Universitetet e perfshira ne kete Program Studimi) për procesin e pranimeve të reja për studimet pranë këtij universiteti në vitin akademik 2020-2021 për të gjitha programet e studimit do të aplikojë kriteret si më poshtë. A) Kriteri i meritës së kandidatit - (mesatare e shkollës së mesme) B) Kriteri i rënësise - (koeficienti i përcaktuar nga fakultetet e UBT për shkollën nga vjen, në lidhje me përpunishmërinë me fushat e programet e studimit të fakulteteve). C) Sasia e kuotave të pranimit të miratuar nga MAS për secilin program studimi. Requirements Agricultural University of Tirana (together with the other Universities involved in this common professional master) use the following criteria for the admission of the new students in all study programs it offers: A) The candidate merit criterion – (the high school average grade) B) The importance criterion – (the coefficient defined by the Faculties related to the profile of the high school where the candidate comes from. It is also related with the compatibility of the high school profile with that of Faculty). C) The quotas given by MAS for each study program
--	--

4. Informacion mbi përbajtjen e studimit dhe rezultatet e arritura

Information on the contents and results achieved

4.1 Forma e studimit (Me kohë të plotë/ Me kohë të pjesshme) Full Time/Part Time	Me kohë të plotë Full time
4.2 Objektivat dhe qëllimet e programit të studimit. Objectives and aims of the study programs	Objektivat Qëllimi kryesor i Programit te Perbashket te Studimit Master Profesional në "Akuakulture dhe Peshkim Detar" është një edukim sistematik i personelit për punë në fushën e peshkimit, i cili përshtin një gamë të gjërë të punimeve ne disiplinat e shkencave biologjike, duke filluar qe nga shumëllojshmëria e organizmave detarë deri te shpërndarja e tyre, karakteristikat, marrëdhëniejat e ndërsjella dhe ndërveprimet me mjesdisin detar. Programi i Studimeve Master Profesional ne "Akuakulture dhe Peshkim Detar", realizohet me 60 kredite die zgjata është 2 semestra. Objektivat formuese të programit synojnë të përgatisin një specialist të formuar në akuakulturë dhe peshkim detar. Në përfundim realizohet Tezë e Masterit/Provimi dhe jetep diploma Master Profesional në "Akuakulture dhe Peshkim Detar", diplome e cila firmoset nga Rektoret die nga Dekanët e tre Universiteteve. Objectives The primary objective of the program of the Joint Professional Master on "Marine Aquaculture and Fisheries is the systematic education of the students with a Bachelor degree in order to acquire the professional competences on marine fishery. The study program of Joint Professional Master on Marine Aquaculture and Fisheries includes 60 ETCs and consists of 1 year Master with 2 semesters. The main aim is to prepare the experts of marine aquaculture and fisheries. In conclusion it is realized the Master Thesis/ Exam, after which to the successful candidates is provided the Diploma, which is signed by the Deans and Rectors of the 3 Universities.
4.3 Detajet e programit të studimit (p.sh. modulet ose lëndët) dhe notat, kreditet e marra për çdo lëndë Programme details: (e.g. modules or units studied), and the individual grades, credits obtained	

VITI I PARË / FIRST YEAR

Nr.	Lëndët/ Courses	Kreditet/ credits	Notat/ grades	Shkalla ECTS / Level ECTS
1.	Anijet dhe Portet e Peshkimit / Fishing Vessels and Fishing Ports	6	8 (tetë) / (eight)	B
2.	Baza e Navigimit dhe Lundrimi Brëgdetar / Fundamentals of Navigation and Coastal Navigation	5	6 (gjashtë) / (six)	B
3.	Peshkim Profesional / Professional Fisheries	6	6 (gjashtë) / (six)	B
4.	Peshkim i Qendrueshem / Sustainable Fisheries	6	8 (tetë) / (eight)	B
5.	Stabiliteti i Anijevc te Peshkimit / Fishing Vessel Stability	5	6 (gjashtë) / (six)	B
6.	Teknikat e Prodhimit ne Marikulturë / Marine Production Techniques	6	8 (tetë) / (eight)	B
7.	Teknologjite e Perputumit te Produkteve Peshkore / Technologies of Fisheries Products Processing	6	5 (pesë) / (five)	B
8.	Lende me zgjedhje / Elective Course	5	7 (shtatë) / (seven)	D
9.	Lende me zgjedhje / Elective Course	5	5 (pesë) / (five)	D
10.	Teza / Thesis of the second level	10	8 (tetë) / (eight)	
	Kredite total / Total credits	60		

Elective Courses				
Nr.	Lëndët/ Courses	Kreditet/ credits	Notat/ grades	Shkalla ECTS / Level ECTS
1.	Ekonomia ne Peshkim / Fisheries Economy	5	7 (shtatë) / (seven)	C, D
2.	Hidrometeorologja Detare / Marine Hydrometeorology	5	7 (shtatë) / (seven)	B
3.	Invazioni Biologjik dhe Ndryshimet Klimatike / Biological Invasion and Climate Change	5	7 (shtatë) / (seven)	B
4.	Lundrim Elektronik ECDIS / Electronic Navigation ECDIS	5	7 (shtatë) / (seven)	B
5.	Menaxhimi i Peshkimit / Fisheries Management	5	7 (shtatë) / (seven)	B
6.	Menaxhimi i Shendetit te Peshqve / Fish Health Management	5	7 (shtatë) / (seven)	B
7.	Ndotja Detare / Marine Pollution	5	6 (gjashtë) / (six)	B
8.	Siguri Detare / Marine Safety	5	7 (shtatë) / (seven)	B
9.	Siguria ne Anije / Ship Safety	5	8 (tetë) / (eight)	B
10.	Teoria dhe Projektimi i Veglave te Peshkimit Industrial / Theory and Design of the Professional Fishing Gears	5	7 (shtatë) / (seven)	B
11.	Toksikologjia Mjedisore / Ecotoxicology	5	7 (shtatë) / (seven)	B

4.4 Skema/ Sistemi i vlerësimit dhe, nëse është e mundur, shpërndarja e notave në bandën kaluese Grading system and, if available, grade range guidance.	Vlerësimi kryhet me nota nga 5-10. Nota më e vogël kaluese është 5(pesë) Students' assessment goes from 5 to 10 grades. The sufficient passing (minimal) grade is 5 (five)
4.5	TEMA 20/07/2021
4.5.a. Tema e diplomës, data dhe nota e diplomimit. Theses and the final grade	8 (tetë) / (eight)
4.5.b. Mesatarja e ponderuar / Overall weighted average	7

5. Informacion mbi mundësitë që të jep kualifikimi i fituar

Information on the function of the qualification

5.1 Mundësia për studime të mëtejshme. Further study possibilities	Mbajtësi i kësaj diplome pranohet në Ciklin e Dytë të Studimeve 'Master Shkencor' (M.Sc.) nëse ka arritur mesataren e kërkuar për tu pranuar në këtë cikl ose kalon në tregun e punës. The holder of the degree can be admitted for second cycle study programs 'Scientific Master' if he/she has achieved the required average grade for admission in the Scientific Master or the holder goes to the labor market.
5.2 Mundësitë e punësimit dhe të kualifikimit profesional (nqs është i zbatueshëm) Job Opportunities and professional qualifications (if applicable)	Mbajtësi i kësaj diplome mund të punojet në profesion ne: Në ndërmarrjet e sistemit të agrobiznesit, prodhimit, perpunimit dhe te inputeve Në shërbim këshillimor (të gjitha nivelet). Në administratrat bashkive, qarqeve & prefekturave. Në institucionet kërkimore shkencore. Në nivelet e politik-bërjes Në të gjitha nivelet e pushtetit lokal. Në sistemin bankar. Në sistemin e tatum – taksa. Ne sektorin e financë-kontabilitet, të supermarrjeve private. Në institucione & tjera financiare. Në agjensitë e zhvillimit rural. Në drejtori të bujqësisë në rrthe. Në shërbimin statistikor lokal dhe kombëtar Në ferma & shoqatat e fермерёвce. Job opportunities for the graduates in Field of Study/Major In Aquaculture and Fisheries enterprises, farm input, production and processing enterprises In extension service (at all levels) In municipality, prefecture and region administration In the research and scientific institutions In Fishery policy making levels In all levels of the local government In banking system In the administration of the fiscal system In private enterprises, finance and accounting sector In other financial institutions In rural development agencies In Agricultural Directories and Fishery Inspectorate at the regional level In local and national statistical services In farms and farmers associations

6. Informacione shtesë

Additional information

6.1 Informacione shtesë Additional information	
6.2 Burime të tjera informacioni Additional sources of information	

7. Certifikimi i suplementit

Certification of the supplement

7.1 Data	
Date	14/09/2021
7.2 Firma	
Signature	Sekretare Secretary
7.3 Në cilësinë e kryesekretares	
Capacity of Chief secretary	MANUSAQE META
7.2.1 Firma	
Signature	Përgjegjësi i ZSS
7.3.1 Në cilësinë e dekanit	
Në cilësinë e Përgjegjësit ZSS	Dr. ILIR TOMORRI
7.4 Vula Zyrtare	
Official stamp or seal	

8. Informacion mbi sistemin kombëtar të arsimit të

Certification of the supplement

The Albanian Higher Education system	Sistemi shqiptar i arsimit të lartë
The higher education system in the Republic of Albania is regulated by law no. 80/2015, dated on 22.07.2015 "On Higher Education and scientific research in higher education institutions of the Republic of Albania".	Sistemi i arsimit të lartë në Republikën e Shqipërisë, rregullohet me ligjin nr. 80/2015 datë 22.07.2015 për Arsimit e Lartë dhe Kërkimin Shkencor në Institucionet e Arsimit të Lartë të Republikës së Shqipërisë.
8.1 Types of institutions and institutional status There are five types of higher education institutions: (1) university; (2) academy for specific fields such as arts, sports, public order and other professional fields; (3) School of higher education (Higher School); (4) inter-university center; (5) professional college. Specifications for each type are outlined in articles 4, 5, 6, and 7 of the law On Higher Education in the Republic of Albania. Higher Education Institutions are either public or private institutions, recognized by the state. In their operations, including the organization of studies and the designation and award of degrees, they are both subject to higher education legislation. The programmes of study in private Higher Education Institutions are organized after the Albanian Higher Education system or another model, when it is offered by an institution which awards diplomas of a foreign institution or equivalent to it. In this case, they should provide an evaluation in ECTS credits in order to facilitate the recognition of studies and transfer of students, which are to be made public in advance.	8.1 Llojet e institucionit të arsimit të lartë Institucionet e arsimit të lartë janë katër llojesh: (1) universitet, (2) akademi në fusha specifike të artit, sportit, rendit publik dhe fusha të tjera të arsimit profesional; (3) shkolle e lartë; (4) qendër ndëruniversitare; (5) kolegji profesional. Specifikat për secilin lloj përcaktohen në nenet 4, 5, 6, 7 të ligjit të arsimit të lartë në Republikën e Shqipërisë. Institucionet e arsimit të lartë mund të janë publike ose private të njohura nga shteti. Veprimtaria e tyre, përfshirë organizimin e studimeve dhe përcaktimin e lëshimit e diplomave, i nënshtrohet legjislacionit të arsimit të lartë në fuqi. Organizimi i programeve të studimit në institucionet private të arsimit të lartë bëhet sipas sistemit të arsimit të lartë shqiptar ose sipas një modeli tjeter, kur ai ofrohet nga një institucion që jep diplomë të një institucionit të huaj ose të ngashëm me të. Në këtë rast, ato duhet të shoqërohen edhe me vlerësimin në kredite, ECTS, për të mundësuar njohjen e studimeve dhe transferimet e studentëve dhe duhet të bëhen publike paraprakisht.
8.2 Types of programs and degrees awarded Programs of study at higher education institutions are organized around three successive cycles: first cycle, second cycle and third cycle. The Albanian Qualification Framework describes the degrees of the Albanian Higher Education System (Law Nr. 10427, date 04.03.2010, "On the Albanian Qualification Framework"). It contains the classification of the qualification levels as well as the resulting qualifications and competencies of the graduates.	8.2 Llojet e programeve të studimit dhe të diplomave Programet e studimeve në institucionet e arsimit të lartë organizohen në tri cikle të njëpasnjëshme: cikli i parë, cikli i dytë dhe cikli i tretë. Korniza Shqiptare e Kualifikimit përshtkuar diplomat e njohura në Sistemin e Arsimit të Lartë Shqiptar (Ligi nr. 10427, datë 03.04.2010 "Për Kornizën Shqiptare të Kualifikimit"). Ligji përmban klasifikimin e niveleve të kualifikimit, kualifikimet dhe kompetencat e të diplomuarëve.
8.3 Approval and accreditation of programs and degrees To ensure quality and comparability of qualifications, the organization of studies and general degree requirements have to conform to principles and regulations established by the Law of Higher Education and the State Quality Standards (Ministry of Education and Science, Orders Nr. 126, date 17.03.2011; Nr. 134, 135 and 136, date 21.03.2011.) In 1999, a system of accreditation for programs of study has become operational under the control of the Public Agency for the Accreditation of Higher Education and the Accreditation Council. The Public Agency for the Accreditation of Higher Education and the Council of Accreditation are the responsible bodies for external quality assurance in both public and private higher education institutions. Higher Education Institutions can also involve foreign evaluation agencies, which are part of the ENQA. Accreditation is carried out for both the institution and the programmes of study. The	8.3 Aprovimi dhe Akreditimit i programeve dhe diplomave Për të siguruar cilësinë dhe krahasueshmërinë e kualifikimeve, organizimi i studimeve dhe kërkesat e përgjithshme për diplomimin duhet të janë në përpjthje me parimet dhe rregullat e vendosura në Ligjin për Arsimit e Lartë dhe Standardet Shtetërore të Cilësisë (Urdhrat e Ministrisë së Arsimit dhe Shkencës nr. 126 datë 17.03.2011; nr. 134, 135 dhe 136 datë 21.03.2011.) Sistemi i akreditimit të programeve të studimit është në funksionim që prej vitit 1999 nën kontrollin e Agjencisë Publike të Akreditimit të Arsimit. Agjencia Publike e Akreditimit të Arsimit të Lartë dhe Këshilli i Akreditimit janë organet përgjegjëse për sigurimin e jashtëm të cilësisë dhe Akreditimit e Institucioneve publike e private të arsimit të lartë. Institucionet e Arsimit të Lartë mund të marrin dhë agjencit të huaja vlerësimi, pjesë e ENQA-s. Akreditimi bëhet për institucionin dhe për programet e studimit. Akreditimi i parë i jep

first accreditation process gives the public or private institution the right to issue diplomas which are recognized in the Republic of Albania. The institutional and programme accreditation are conducted every six years. Concrete and official information on the accredited institutions is available on the English web site of the Ministry of Education and Science and the web site of the Public Agency for the Accreditation of Higher Education. The degrees are recorded at the "National Register of Degrees and Certificates for the Higher Education and Scientific Research" according to criteria and regulations set by Ministry of Education and Science.

8.4 Organisation and structure of studies

The following programmes apply to all five types of institutions according to their legally recognized status. Institutions of higher education offer programs of second cycle and third cycle studies only in those areas where they meet the criteria and state standards in accordance with this law. Programs of the first cycle, second cycle and third cycle are university study programs. Professional colleges may offer only short-cycle, non-university degrees and first cycle programmes. Schools of higher education may offer first and second cycle. Universities and academies may offer first, second and the third cycles.

The organization of the study programmes makes use of modular components and of the European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS). A university ECTS credit corresponds to 25 hours student work, including the time for individual study. The annual workload of a full time student is 60 credits.

Institutions of higher education have the right to offer non-university professional programs, post secondary education, with students earning no less than 120 credits. Normal duration of these programs is not less than 2 academic years and with the conclusion of such programs is issued the "professional degree" in the field of education already completed. Credits accumulated during their post-secondary studies can be transferred to first cycle university studies in accordance with the criteria established by institutions of higher education. In the statutes of the institutions of higher education are established the detailed rules for these programs of study.

8.4.1. First cycle studies

- a) programs of first cycle studies aim at equipping students with basic knowledge on methods of general scientific principles striving for the build-up of specific skills in a variety of professions and specializations;
- b) programs of first cycle studies encompass 180 European credits (ECTS) (hereinafter: credit) and their normal duration is three full academic years;
- c) with the completion of the first cycle program is issued a "Bachelor" university degree.

8.4.2 Second cycle studies

8.4.2.1 Programs of study: Master of Science or Master of Fine arts:

- a) programs of the second cycle equip graduate students already possessing a "Bachelor degree with" in-depth knowledge, theoretical and practical education and training for scientific research in a field within a discipline;
- b) programs of the second cycle studies comprise 120 credits, including 30-40 credits and thesis research project and their normal duration is two academic years;
- c) students of this program of study should take by the end of their studies the English exam which should be an internationally recognized English test.
- d) at the end of the integrated study programs is issued the second cycle degree "Master of Science" or "Master of Fine Arts".

8.4.2.2 Integrated programs of second cycle study

- a) institutions of higher education in the fields of medicine, dentistry, pharmacy, veterinary and architecture offer successive integrated first and second cycle programs;
- b) integrated second cycle study programs should possess not less than 300 credits and their normal duration is not less than five full academic years;
- c) students of this program of study should take by the end of their studies the English exam which is an internationally recognized test;
- d) with the completion of this integrated study programs is awarded a university degree titled "Master of Science" or "Master of Fine Arts".

8.4.2.3 Programs of study "Master of Professional Studies"

- a) the programs of study "Master of Professional Studies / Professional Master" offer to graduates already possessing a "Bachelor" degree proper professional education and vocational training;
- b) programs of study "Master of Professional Studies" hold 60-90 credits and their normal duration is 1.5 (a year and six months) academic year;
- c) students of this program of study should take by the end of their studies the English exam which is an internationally recognized test;
- d) with the completion of this programs of study is issued a university degree titled "Professional Master";
- e) Higher education institutions have the right to admit candidates who have already

të drejtë një IAL publik apo privat të lëshojë diploma të njohura në Republikën e Shqipërisë. Akreditimi kryhet periodikisht çdo 6 vjet.

Informacion konkret dhe zyrtar për institucionet e licencuara dhe të akredituara gjendet në faqen e internetit të Ministrisë së Arsimit dhe Shkencës dhe faqen e internetit të Agjencisë Publike të Akreditimit të Arsimit të Lartë.

Diplomat regjistrohen në "Regjistrin Shtetëror të Diplomave dhe Certifikatave për Arsimin e Lartë dhe Kërkimin Shkencor" sipas kriterieve dhe udhëzimeve të vendosura nga Ministria e Arsimit dhe Shkencës.

8.4 Organizimi dhe struktura e programeve të studimit

Programet e mëposhtme zhatojnë në të pesta tipet e institucioneve sipas statutit të tyre të njohur ligjor. Institucionet e arsimtë taret ofrojnë programe të studimeve të ciklit të dytë dhe të ciklit të tretë vëtëm në ato fusha, ku ato plotësojnë kriteret dhe përbushin standarde tjetër, në përputhje me këtë ligj.

Programet e studimeve të ciklit të parë, të ciklit të dytë dhe të ciklit të tretë janë programe të studimeve universitare.

Kolegjet profesionale mund të ofrojnë studime profesionale jo-universitare dhe diploma të ciklit të parë. Shkollat e larta mund të ofrojnë studime të ciklit të parë dhe të dytë. Universitetet dhe akademitë mund të ofrojnë studime të ciklit të parë, të dytë dhe të tretë. Organizimi i programeve të studimit realizohet nëpërmjet moduleve të Sistemit European të Transferimit dhe Mbledhjes së Krediteve (ECTS). Një kredit universitar përkon deri me 25 orë pune të studientit, përfshirë këtu dhe kohën për studim individual. Ngarkesa vjetore e punës së një studienti me kohë të plotë është 60 kredite.

Institucionet e arsimtë taret kanë të drejtë të ofrojnë edhe programe të studimeve jounivitare, profesionale, pas arsimtë të mesëm, me jo më pak se 120 kreditë. Kohëzgjata normale e këtyre programeve është jo më pak se 2 vite akademike dhe në përfundim të tyre lëshohet "Diplomë profesionalë" në fushën e arsimimit të kryer. Kreditet e akumuluarra gjatë studimeve pas arsimtë të mesëm mund të transferohen në studimet universitare të ciklit të parë, në përputhje me kriteret që vendosin institucionet e arsimtë taret. Në statutet e institucioneve të arsimtë taret kanë përcaktohen rregulla të hollësishtë për programet e studimeve."

8.4.1. Studimet e ciklit të parë

- a) programet e studimeve të ciklit të parë synojnë pajisjen me njohuritë bazë, mbi metoda e parime shkencore të përgjithshme, dhe formimin e shprehive të veçanta në një llojshmëri të gjërë profesionesh e specialitetesh;
- b) programet e studimeve të ciklit të parë realizohen me 180 kredite europiane (ECTS) (më tej: kredite) dhe kohëzgjata normale e tyre është 3 vite akademike;
- c) në përfundim të programeve të studimeve të ciklit të parë lëshohet diplomë universitar "Bachelor" në fushën e arsimimit të kryer.

8.4.2 Studimet e ciklit të dytë

8.4.2.1 Programet e studimeve "Master i shkencave" ose "Master i arteve të bukurë":

- a) programet e studimeve të ciklit të dytë i pajisin të diplomuarit që zotërojnë diplomë universitare "Bachelor" me njohuri të thellura, teorike dhe praktike, si dhe trajnim për kërkim shkencor në një fushë, brenda një specialiteti;
- b) programet e studimeve të ciklit të dytë realizohen me 120 kredite, ku përfshihen 30-40 kredite për projektin kërkimor dhe tezën dhe kohëzgjata normale e tyre është 2 vite akademike;
- c) studentët e këtyj programi studimi duhet të japid në përfundim edhe provimin e gjuhës angleze, mbi bazën e testeve të njohura ndërkombëtare;
- d) në përfundim të programeve të studimeve të ciklit të dytë lëshohet diplomë universitar "Master i shkencave" ose "Master i arteve të bukurë" në fushën e arsimimit të kryer.

8.4.2.2 Programet e integruese të studimeve të ciklit të dytë

- a) institucionet e arsimtë taret në fushat e mjekësisë, të stomatologjisë, të farmacisë, të veterinarisë e të arkitekturës ofrojnë programe të integruese të studimeve të ciklit të parë dhe të dytë së bashku;
- b) programet e integruese të studimeve të ciklit të dytë realizohen me jo më pak se 300 kredite dhe kohëzgjata normale e tyre është jo më pak se 5 vite akademike;
- c) studentët e këtyj programi studimi duhet të japid në përfundim edhe provimin e gjuhës angleze, mbi bazën e testeve të njohura ndërkombëtare;
- d) në përfundim të programeve të integruese të studimeve lëshohet diplomë universitar "Master i shkencave" ose "Master i arteve të bukurë" në fushën e arsimimit të kryer.

8.4.2.3 Programet e studimeve "Master profesional"

- a) programet e studimeve "Master profesional" u ofrojnë të diplomuarve, me një diplomë universitar së paku "Bachelor", arsimim dhe trajnim të mirëfilltë profesional;
- b) programet e studimeve "Master profesional" realizohen me 60-90 kredite dhe kohëzgjata normale e tyre është 1,5 (një vit e gjashë muaj) vit akademik;
- c) studentët e këtyj programi studimi duhet të japid në përfundim edhe provimin e gjuhës angleze, mbi bazën e testeve të njohura ndërkombëtare;
- d) në përfundim të këtyre programeve të studimeve lëshohet diplomë universitar "Master profesional" në fushën e arsimimit e të trajnitit profesional të kryer;
- e) institucionet e arsimtë taret kanë të drejtë të pranojnë kandidatë që kanë fituar diplomë "Master profesional" në studimet e ciklit të dytë për diplomën universitare

earned the diploma "Professional Master" in the second cycle studies for the degree "Master of Science" or "Master of Fine Arts" and to establish criteria for recognition / transfer of valid credits earned in the studies of the master's program already corresponding to the second cycle.

8.4.3 Third cycle studies

8.4.3.1. Doctoral study programs

- a) programs of doctoral study programs are the third cycle study programs enjoying full academic character, which are based on research and creative activity;
- b) in the doctoral studies are accepted doctoral candidates who have earned a university degree "Master of Science" or "Master of Fine Arts";
- c) these programs of study last at least 3 academic years and encompass 60 credits for theoretical studies. Institutions of higher education, based on the results achieved in theoretical studies completed, establish classification criteria for candidates who have the right to develop research project and prepare their doctoral thesis. Higher education institutions determine qualification standards and criteria for recognition of English based on internationally recognized tests along with methods for evaluating the general theoretical level of candidates. Candidates who fail to meet the established criteria are not classified to proceed further with the doctoral studies and are subsequently provided with a certificate in which are laid down the modular components already covered with accumulated credits and the evaluation;
- d) with the completion of the doctoral studies is issued the scientific degree "Doctor" (Dr.).

8.4.3.2. Long-term specialized programs of study

- a) long-term specialized study programs are vocational training programs that provide knowledge for specific professions in the fields of medicine, dentistry, pharmacy, engineering, veterinary and justice etc.. These research programs include theoretical studies combined with practical professional training. Specialized study programs in law are realized in the framework of the "School of Magistrate" which is regulated by way of a special law;
- b) In order to carry out long-term specialized study programs the student must earn not less than 120 credits and the normal duration of these study programs is not less than 2 academic years in accordance with the "Law of regulated professions";
- c) students of this study program should take towards the end of their studies the English exam which should be an internationally recognized test;
- d) With the completion of the long-term specialized study programs is issued the university specialization degree in the relevant field.

In the field of medicine, the doctoral study programs can be integrated with the long-term specialized studies according to the plan and curriculum as well as approved by the faculty and the university concerned.

8.4.4 Other programs

8.4.4.1 Interdisciplinary programmes of study

Higher Education Institutions offer joint interdisciplinary programmes of study. Upon completion of the programmes of studies a joint diploma is awarded by both Higher Education Institutions.

8.4.4.2 Joint programmes of study

These programmes are offered by a Higher Education Institution jointly with other public or private Higher Education Institutions, in and outside Albania. Upon completion of studies a joint diploma or a double diploma is awarded. The diplomas belonging to the same programme level are of equal legal validity.

8.5 The assessment system and distribution of marks along the passing band.

The assessment system comprises grades from 4-10. The highest grade is 10 and the lowest passing grade is 5. Upon completion of studies the pondered average mark is considered, based on the assessment and the credits obtained.

8.6 Access to higher education

The State Matura Examination after 12 to 13 years of schooling allows for admission to all higher educational studies. Admission to higher education institutions of Art/Music may be based on other or require additional evidence demonstrating individual aptitude. Higher Education Institutions may in certain cases apply additional admission procedures.

"Master i shkencave" ose "Master i arteve te bukurë" dhe te vendosim kriterë per njohjen/transferimin e krediteve te vlefshme te fituara ne studimet e masterit qe i përgjigjen programit te studimeve te ciklit te dyte.

8.4.3 Studimet e ciklit te tretë

8.4.3.1. Programet e studimeve te doktorates

- a) programet e studimeve te doktorates janë programe te studimeve te ciklit te tretë, me karakter plotësish akademik, qe kanë ne bazë kërkim shkencor dhe veprimtarë krijuuese;
- b) ne studimet e doktorates pranohen kandidat qe kanë fituar diplomë universitarë "Master i shkencave" ose "Master i arteve te bukurë";
- c) keto programe te studimeve zgjasin te paktën 3 vite akademike dhe përfshijnë 60 kredite per studime te organizuara teorike. Institucionet e arsimit te larte, ne bazë te rezultateve te arritura ne studimet e organizuara teorike, vendosin kriterë klasifikimi per kandidatet qe kanë te drejtë te zhvilljnë projektin kërkimor dhe te përgatisin tezën e doktorates. Institucionet e arsimit te larte përcaktojnë standarde e kriterie kualifikuese per njohjen e gjuhës angleze, mbi bazën e testeve te njohura ndërkombëtare, si dhe metoda per vlerësimin e nivelit teorik te përgjithshëm te kandidatëve. Kandidatet, qe nuk arrijnë te përmblushin kriteret e vendosura, nuk klasifikohen per te vazhduar më tej studimet e doktorates dhe pajisen me një dëshmi, ne dëcenjepen modulet e zhvilluara se bashku me kreditet e grumbulluara dhe vlerësimin e tyre;
- d) ne përfundim te programeve te studimeve te doktorates lëshohet diploma per graden shkencore "Doktor" (Dr.).

8.4.3.2. Programet e studimeve specializuese afatgjata

- a) programet e studimeve specializuese afatgjata janë programe te formimit profesional, qe ofrojnë njohuri per profesion te veçanta ne fushat e mjekësisë, te stomatologjisë, te farmacisë, te inxhinierisë, te veterinarisë dhe te drejtësisë etj. Keto programe te studimeve përfshijnë studime teorike, te kombinuara me aplikime praktike e trajnime profesionale. Programet e studimeve specializuese ne drejtësi realizohen ne kuadër te Shkollës se Magistraturës, qe rregullohet me ligj te veçantë;
- b) per kryerjen e programeve te studimeve specializuese afatgjata, studenti duhet te grumbullojë jo më pak se 120 kredite dhe kohëzgjatja normale e këtyre programeve te studimeve eshtë jo më pak se 2 vite akademike, ne përpunje me ligjin e profesioneve te reguluar;
- c) studentët e këtyrë programi studimi duhet te jepin ne përfundim edhe provimin e gjuhës angleze, mbi bazën e testeve te njohura ndërkombëtare;
- d) ne përfundim te programeve te studimeve specializuese afatgjata lëshohet diploma universitarë specializimi me titullin ne fushën përkatëse. Ne fushën e mjekësisë, programet e studimeve te doktorates mund te ofrohen te integruara me studimet specializuese afatgjata, sipas planit dhe programit mësimor, te miratuar nga fakulteti dhe universiteti përkatës.

8.4.4 Programe te tjera

8.4.4.1 Programet e studimeve ndërdisiplinore

Institucionet e Arsimit te Lartë mund te ofrojnë programe te përbashkëta te studimeve ndërdisiplinore, ne përfundim te te cilave lëshohet diploma e përbashkët nga te dy IAL-et.

8.4.4.2 Programet e studimeve te përbashkëta

Keto programe ofrohen nga një Institucion i Arsimit te Lartë, ne bashkëpunim me një osa disa Institucion te tjera te Arsimit te Lartë, publike ose private, brenda ose jashtë Shqipërisë. Ne përfundim te këtyre programeve lëshohet një diploma e përbashkët ose diplomë e dyfishtë. Diplomat qe i përkasin te njëjtë nivel programi kanë te njëjtë vlefshmëri ligjore.

8.5 Sistemi i vlerësimit dhe shpërndarja e notave ne banden kaluese.

Sistemi i vlerësimit eshtë me nota nga 4-10. Nota më e lartë eshtë 10 dhe nota minimale kaluese eshtë 5. Ne përfundim te studimeve illogaritet nota mesatare e ponderuar, bazuar ne vlerësimin dhe kreditet respektive te marra.

8.6 Hyrja ne arsimin e larte

Hyrja ne sistemin e arsimit te larte lejohet nepërmjet Provimit te Maturës Shtetërore pas përfundimit te 12 deri ne 13 vjetë shkollimi te detyruar dhe te mesem. Pranimi ne institucionet e arsimit te larte te arteve apo muzikës kryhet mbi bazën e dëshmive shtesë te affësive personale. Institucionet e arsimit te larte mund qe ne raste te vecanta te zbatojnë procedura shtesë pranimi.